

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Västmanlands sjukhus Västerås

Klinik

**Hud- och
könssjukdomar**

Specialitet

2024-12-02 – 2024-12-03

Datum

Västerås

Ort

Lill-Marie Persson och Katarina

Lundqvist

Inspektörer

SOSFS 2015:8

HSLF-FS 2021:8

Föreskrift

Vid två parallella utbildningar – enligt SOSFS 2015:8 och HSLF-FS 2021:8 års föreskrifter – bedöms följsamheten i förhållande till båda. Om brister påvisats vad gäller följsamheten till någon av föreskrifterna krävs en handlingsplan.

Observera att bedömning av följsamhet till föreskrift, allmänna råd och kvalitetsindikatorer gäller både SOSFS 2015:8 och HSLF-FS 2021:8, såvida inte annat anges.

Styrkor

- Allsidig verksamhet med brett sjukdomspanorama
- Ny, engagerad verksamhetschef och studierektor
- Bra arbetsklimat och gott kollegialt stöd
- Ändamålsenliga, ljusa och trivsamma lokaler
- ST-läkarna har egna välutrustade arbetsrum
- ST-läkarna har goda möjligheter att handleda och utöva ledarskap
- Återkoppling sker vid handledar- och ledarskapsmoment
- Regelbundna SPUR-inspektioner
- Journal club
- Engagerad ST-grupp med god sammanhållning
- Goda möjligheter att delta vid regionala och nationella ST-dagar

Svagheter

- ST-läkarna deltar ej vid epikutantestning
- Selektad sårverksamhet på kliniken
- Disputerad kollega saknas
- Undermåligt klinikbibliotek
- Åtgärdsplan saknas om ST-läkaren inte uppfyller kompetenskraven

Förbättringspotential

- Låt ST-läkare aktivt delta vid epikutantestning
- Vetenskaplig kompetens inom läkargruppen är önskvärd
- Uppdatera klinikbiblioteket
- Skapa åtgärdsplan, om ST-läkare inte uppfyller kompetenskraven

STRUKTUR

A Verksamheten

Hudkliniken Västmanlands sjukhus, Västerås har ett upptagningsområde på 270 000 invånare. Vid behov av slutenvård förfogar kliniken 2 platser på infektionskliniken där hudläkarna fungerar som konsulter. Stort remissinflöde, 50-70 remisser/dag. På tumörremisser krävs foto + dermatoskopi. Antal läkarbesök 2023 var ca 11000 varav 60% är nybesök och 40% är återbesök. Inflödet består av både digitala och pappersremisser. Bildkrav gäller vid frågeställning hudtumör. Verksamheten är allsidig och har en stor dermato-venereologisk bredd med tumör-, prick- och excisionsmottagning. STI, PDT, psoriasis, hyperhidros och laserverksamhet. Det finns behandlingsavdelningen för medicinska bad, UVA-, UVB-behandling. Multidisciplinär verksamhet innefattar MDK-melanom, sårbehandling, barn- och vulvamottagning. Kliniken tar emot ST-läkare i allmänmedicin och läkarstudenter. Sjuksköterskeledd mottagning bedrivs inom acne, återbesök psoriasis, epikutantestning och STI. Verksamheten är allsidig med ett brett sjukdomspanorama. Goda förutsättningar finns för att kunna bedriva en ST-läkarutbildning av hög och jämn kvalitet.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur verksamhetens specialiseringstjänstgöring ska genomföras.
- Vårdgivaren tillhandahåller skriftliga riktlinjer för hur bedömning av ST-läkarens kompetens ska göras.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Kvalitetsindikator

- Det finns rutiner som, utöver extern granskning, anger hur kvaliteten i ST-utbildningen kontinuerligt ska utvärderas och säkerställas.

Gradering

2015 2021

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

På hudenheten arbetar 6 specialister och 5 ST-läkare som motsvarar 9,75 heltidstjänster. 20 övriga medarbetare. Verksamhetschef och studierektor har båda specialistkompetens i dermatovenerologi och är nyttillträdde och kommer att ha avsatt tid för sina uppdrag och har skriftlig uppdragsbeskrivning. Samtliga handledare har genomgått handledarutbildning. Kliniken saknar disputerad läkare men har tillgång till sjukhusets FoU-enhet. Här finns tillräckligt många specialister i förhållande till antalet ST-läkare. Kuratorkompetens finns.

Föreskrift

- Den huvudansvariga handledaren har ett bevis om specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Övriga handledare är legitimerade läkare med relevant specialistkompetens.
- Det finns tillgång till specialistkompetent studierektor, som har genomgått handledarutbildning.
- Det finns tillgång till handledare i en omfattning som motsvarar behovet av handledning.
- Det finns tillgång till medarbetare som kan ge nödvändiga instruktioner.

Allmänna råd

- Studierektor har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Det finns generella skriftliga instruktioner för hur handledningen av ST-läkare ska gå till.
- Handledarna ges minst en gång per år möjlighet till utbildning/uppdatering/kompetensutveckling inom området.
- Det finns skriftlig uppdragsbeskrivning för studierektorn.

Gradering

2015 2021

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Verksamheten bedrivs i ändamålsenliga, ljusa och trivsamma lokaler. Samtliga ST-läkare har eget arbetsrum. Tillgången på mottagningsrum är god. Behandlingsavdelning med badkar finns, samt ljusbehandling UVA, UVB, PDT och koldioxidlaser. En enklare utrustad operationssal. Två rum avsedda för bensårsbehandling. Möjlighet till epikutantestning finns i begränsad omfattning. Lättillgänglig IT-baserad sökbar facklitteratur med vetenskaplig databas finns. Klinikbiblioteket är undermåligt.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Utrustning för diagnostik, utredning och behandling är adekvat.
- Utrustning för mottagningsverksamhet, möten och behandlingskonferens på distans är adekvat.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Det finns tillgång till relevanta IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas samt stöd från bibliotek eller FoU-enhet under hela specialiseringstjänstgöringen.

Gradering

2015	2021	
☒	☒	A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
☐	☐	B. Socialstyrelsens föreskrifter.
☐	☐	D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens upplägg

Det finns övergripande skriftliga riktlinjer för att genomföra ST-utbildning enligt Socialstyrelsens föreskrifter och SSDV:s rekommendationer. Samtliga ST-läkarna har individuella utbildningsprogram som revideras årligen och vid behov. Formaliserat introduktionsprogram för nyanställda läkare finns. ST-läkarna introduceras tidigt i mottagningsverksamheten. En konsultläkare finns alltid tillgänglig för löpande instruktioner under mottagningstid. ST-läkarna deltar i konsult- och dagjournsverksamheten och handleder själva randande blivande allmänläkare och undervisar studenter. Lästid 4 timmar/vecka är schemalagt. Arbets- och miljömedicinsk kompetens uppnås endast via randutbildning. Regelbundna patolog- och bildrönder finns schemalagda varannan vecka. Visningsrönder med falldiskussion en gång per månad.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Verksamheten tillhandahåller skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas, samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg. Dessa ska vara kända och användas.
- Jourtjänstgöring/beredskap utgör en adekvat del av tjänstgöringen.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjlighet att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Föreskrift

- Verksamhetschefen på det tjänstgöringsställe där en ST-läkare genomför sin huvudsakliga tjänstgöring har det övergripande ansvaret för ST-läkarens ST-utbildning.
- Den ansvariga verksamhetschefen ansvarar för att det för varje ST-läkare tas fram ett individuellt utbildningsprogram och att det för varje ST-läkare utses en huvudansvarig handledare.
- Varje ST-läkare har ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen och som omfattar de utbildningsaktiviteter som behövs för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen.
- Utbildningsprogrammet följs upp regelbundet och revideras vid behov.
- Studierektorn samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildningsaktiviteter.

Allmänna råd

- Studierektorn är en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- I studierektorns arbetsuppgifter ingår att ansvara för att utarbeta introduktionsprogram för ST-läkarna.
- Studierektorn tar del av kompetensbedömningarna.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Leg läkare som arbetar vid enheten med sikte på ST och som avslutat sin BT och/eller BT-läkare som påbörjat sin ST med BT vid enheten har tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning i enlighet med ST.

Gradering

2015	2021	
☒	☒	A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
☐	☐	B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
☐	☐	C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
☐	☐	D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

E Handledning och kompetensbedömning

ST-läkarna har en personlig handledare som är handledarutbildad. Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet och är schemalagd 30 minuter/vecka. Därtill finns schemalagd tid med huvudhandledaren 1,5 timma/månad för revidering av utbildningsprogram samt för diskussioner kring kompetensutveckling. ST-läkarna dokumenterar handledningen. Specialistkollegium planeras för varje ST-läkare minst 1 gång/år. Fortlöpande bedömning görs med kända bedömningsinstrument. ST-läkarna har alltid tillgång till konsultläkare som stöd i det kliniska arbetet. ST-läkarnas sidotjänstgöring följs oftast upp. Åtgärdsplan saknas om ST-läkare inte uppfyller kompetenskraven.

Kliniken har i efterhand inkommit med redogörelse för hur åtgärdsplan upprättas och följs upp om ST-läkaren inte uppfyller kompetenskraven.

Föreskrift

- Varje ST-läkare ges kontinuerligt handledning i form av stöd och vägledning med utgångspunkt i det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST-läkare.
- Varje ST-läkare har tillgång till en handledare för varje del av tjänstgöringen.
- Den huvudansvariga handledaren bedömer ST-läkarens kompetensutveckling kontinuerligt, med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten och det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns fastställda rutiner för bedömningar av ST-läkarens kompetens.
- Verksamheten har rutiner för hur den kontinuerliga bedömningen dokumenteras (För ST enligt 2015:8 är verksamhetschef ansvarig enligt ovan)

Föreskrift (endast 2021)

- Ändamålsenliga metoder används för bedömningar av ST-läkarens kompetens.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner, samt återkoppling från de som har gett instruktionerna.
- Handledningen är inplanerad i den ordinarie tjänstgöringen för huvudansvarig handledare och ST-läkare.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör vid det tjänstgöringsställe där ST-läkaren genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring. Om så inte är fallet ska vårdgivaren på något annat sätt säkerställa att huvudhandledaren är tillgänglig för handledning och även i övrigt har förutsättningar att utföra sitt uppdrag.
- Varje handledare har genomgått handledarutbildning som tillgodoser kraven enligt föreskriften.
- Om det finns en risk för att en ST-läkare inte kommer att uppfylla kompetenskraven bör det leda till en åtgärdsplan. En åtgärdsplan bör omfatta justeringar i det individuella utbildningsprogrammet, förändringar i vårdgivarens utbildningsinsatser eller tydligare krav på ST-läkarens insatser.

Allmänna råd (endast 2015)

- Ändamålsenliga metoder används för bedömningar av ST-läkarens kompetens.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.

Gradering

2015	2021	
☐	☐	A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
☐	☐	B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
☒	☒	C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
☐	☐	D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enligt målbeskrivningen. ST-läkarna får delta vid ST-dagar, nationella ST-utbildningsdagar samt ges möjlighet att delta vid internationell kongress. Regionala ST-utbildningsdagar planeras 1gång/ år. Schemalagd tid för självstudier planeras 4 timmar/vecka. Grupphandledning tillsammans med specialist. anordnas regelbundet där ST-läkarna ansvarar för innehållet. ST-läkarna använder i hög grad internetbaserade kunskapskällor. Klinikbiblioteket är undermåligt och används sällan. Om europeisk specialistexamen planeras ges 4 veckors inläsningstid inför examen.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen och individuella utbildningsprogrammet.
- ST-läkarna genomgår den utbildning som planerats i enlighet med målbeskrivningen och det individuella utbildningsprogrammet.

Allmänna råd

- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerade interna utbildningsaktiviteter.
- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerade externa utbildningsaktiviteter.
- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerad tid för självstudier.

Kvalitetsindikator

- Den teoretiska interna utbildningen är systematiskt uppbyggd med koppling till Socialstyrelsens delmål.

Gradering

2015 2021

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete

ST-läkaren ges utrymme för totalt 10 veckors avsatt tid för det vetenskapliga arbetet och upp till 4 veckor för kvalitetsarbetet. Kurs erbjuds i medicinskt och vetenskapligt syn- och förhållningssätt samt för kvalitetsarbete. En ST-läkare har genomfört ett vetenskapligt arbete med disputerad handledare från extern klinik och som publicerats i vetenskaplig tidskrift. Arbetet är muntligt presenterat med återkoppling. Journal club finns och är initierad via en ST-läkares kvalitetsarbete. I samband med genomgång av vetenskapliga artiklar ges möjlighet till bedömning av ST-läkarens kompetens i vetenskapliga metoder och principer. Tillgång till FoU-enhet finns på sjukhuset men det finns ingen disputerad kollega på kliniken.

Föreskrift

- ST-läkarens kompetens inom medicinsk vetenskap bedöms utifrån kunskap kring vetenskapliga metoder och forskningsetiska principer.
- ST-läkaren bedöms utifrån förmågan att kunna kritiskt granska och värdera vetenskaplig information, samt i sitt arbete ta ansvar för att omsätta och tillämpa denna kunskap.
- ST-läkaren deltar i systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete i sådan utsträckning att förutsättningar för delmåluppfyllelse föreligger.

Föreskrift (endast 2015)

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Det finns goda förutsättningar för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- Det finns goda förutsättningar för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.

Allmänna råd

- ST-läkaren ges möjlighet till utbildning inom patientsäkerhetsarbete och systematiskt kvalitetsarbete.

Kvalitetsindikatorer

- Under det senaste året har av ST-läkare genomförda arbeten publicerats och/eller presenterats (av ST-läkaren) vid vetenskapliga/professionella sammankomster.
- Det finns tillgång till ett välfungerande doktorandprogram.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.

Kvalitetsindikator (endast 2021)

- ST-läkare ges möjlighet att medverka i forskningsprojekt under arbetstid.

Gradering

2015	2021	
☒	☒	A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
☐	☐	B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
☐	☐	C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
☐	☐	D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Vid klinikens läkarmöten ges tillfälle att dels leda möten och muntligt presentera patientfall med strukturerad återkoppling. Ledarskap tränas i samband med teamarbetet på mottagningen. ST-läkarna ges möjlighet att handleda under handledning. Dessa moment kompletteras med strukturerad återkoppling. Det finns goda förutsättningar att föreläsa för sköterskor men även för kollegor inom annan specialitet och med återkoppling. Reflektion i grupp förekommer.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att kontinuerligt utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren bedöms kontinuerligt i medicinskt ledarskap och multiprofessionellt samarbete och återkoppling sker.
- ST-läkaren genomgår utbildning i hälso- och sjukvårdens förutsättningar i enlighet med målbeskrivning.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkaren bereds möjlighet att planera och genomföra undervisning.
- ST-läkarens kompetens i undervisning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.
- ST-läkaren bereds möjlighet att handleda medarbetare och studenter.
- ST-läkarens kompetens i handledning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i reflektion i grupp i enlighet med målbeskrivningen.

Kvalitetsindikatorer

- Det finns möjlighet att auskultera hos chefer och ledare inom organisationen.

Gradering

2015 2021

☒	☒	A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
☐	☐	B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
☐	☐	C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
☐	☐	D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.